

Information

Laryngektomi

Rehabilitering efter total laryngektomi

Rehabilitering efter total laryngektomi

Hvad er laryngektomi

Total laryngektomi betyder, at hele strubehovedet og noget af det omkringliggende væv bortopereres.

Oftest er der tale om cancer (kræft) i struben, men i sjældne tilfælde kan fx et ulykkestilfælde gøre det nødvendigt at foretage en total laryngektomi.

Hvad indebærer operationen

Efter operationen vil du fremover skulle trække vejret gennem en åbning på halsens forside lige over brystbenet. Dette åndingshul kaldes et tracheostoma eller blot stoma.

Som følge af laryngektomien er du umiddelbart ikke i stand til at tale.

Situationen kan virke uoverskuelig, men det er vort håb, at vi med denne pjece kan give svar på nogle af dine spørgsmål. Vi fortæller om den hjælp og de muligheder, der er, så du så hurtigt som muligt kan komme til at leve omtrent som før operationen.

Hvilken hjælp får jeg tilbudt

Inden operationen vil du og dine pårørende blive tilbudt samtaler med en konsulent og en logopæd (talepædagog) fra Region Syddanmarks Center for Kommunikation og Velfærdsteknologi i Odense.

Almindeligvis indlægges man dagen før operationen.

Konsulenten, der selv er laryngektomeret, besøger dig i dit hjem før operationen og kan fortælle, hvordan det er at leve som strubeløs. Han kan svare på de mange spørgsmål, vi erfaringsmæssigt ved, trænger sig på hos den, der står over for at skulle opereres. Konsulenten tilbyder også besøg efter operationen, både på Odense Universitetshospital og i hjemmet efter udskrivelsen.

Konsulenten støtter og er behjælpelig med fx ansøgning til din kommune om bevilling af hjælpemidler til stoma- og luftvejsbeskyttelse.

Hjælpemidler til beskyttelse af stoma og luftveje bevilges efter Serviceloven § 112

Logopæden orienterer om de konsekvenser, operationen vil få for din fremtidige tale og fortæller om de muligheder, der er for 'ny stemme'. Der vil desuden blive lejlighed til at tale om, hvordan man bedst muligt klarer sig i tiden lige efter operationen.

Du vil få oplysninger om de tilbud, der er med hensyn til undervisning og hjælpemidler, når du skal i gang med at tale igen.

Undervisningen er gratis og tilbydes i henhold til Lov om specialundervisning for voksne

Rehabilitering efter total laryngektomi

Undervisningen

Undervisningen begynder allerede under din indlæggelse på Odense Universitetshospital, hvor logopæden, som du jo allerede har mødt, udleverer en vibrator, så snart lægerne giver tilladelse til det.

Når du er udskrevet fra hospitalet, fortsætter de fleste undervisningen på Center for Kommunikation og Velfærdsteknologi i Odense.

Er du bosiddende i Jylland, fortsætter du undervisningen på et af de jyske kommunale undervisningssteder.

Efter total laryngektomi er der flere forskellige muligheder for ny stemme / kommunikation

➤ Vibratortale

Vibratoren er en elektrisk lyd giver, der holdes vinkelret mod et blødt sted på halsen. Lyden fra vibratoren forplanter sig til mundhulen, og man kan nu ved hjælp af tydelige mundbevægelser forme tale.

➤ Ventilstemme

Efter operationen (laryngektomien) vil der for mange være mulighed for at få en taleventil / stemmeprotese, som indopereres mellem luftrør og spiserør. For at frembringe stemme skal der lukkes tæt for stomaet med en finger. Herved ledes udåndingsluften igennem ventilen ind i spiserøret.

Luften sætter nu overgangen mellem spiserøret og svælget i svingninger, hvorved der opstår lyd. Lydbølgerne / stemmen forplanter sig opad i mundhulen, hvor du former den til tale, stort set som du plejer.

En taleventil / stemmeprotese skal renses dagligt og udskiftes med mellemrum.

➤ Spiserørsstemme

Fremkommer ved, at den luft, du har i munden, pumpes / suges ned i den øverste del af spiserøret. Når luften presses op igen, sætter den overgangen mellem spiserøret og svælget i svingninger, hvorved der opstår kortvarig lyd. Lydbølgerne / stemmen forplanter sig opad i mundhulen, hvor du former den til tale, stort set som du plejer.

Uanset kommunikationsformen efter laryngektomien vil du kunne opnå en god og brugbar tale, der dog er noget anderledes end den, du havde før operationen.

Skulle der være behov for hjælpemidler, fx stemmeforstærker eller hjælpemidler til alternativ kommunikation, kan logopæden hjælpe med såvel afprøvning som ansøgning til din kommune.

Center for Kommunikation og Velfærdsteknologi, CKV Tale
Heden 11, 5000 Odense C
Tlf. 99 44 34 00 Fax 99 44 33 55
E-mail: tale.fyn@rsyd.dk

www.ckv.rsyd.dk

Region Syddanmarks kommunale undervisningsinstitutioner

Kommunikation & Hjælpemidler

Fyrparken 1, 6710 Esbjerg V
Tlf. 76 16 34 00

(Billund, Esbjerg, Fanø, Varde og
Vejen Kommune)

Hjælpemidler & Kommunikation Lillebælt

Vesterballevej 4-6, 7000 Fredericia
Tlf. 72 10 73 01

(Fredericia og Middelfart Kommune)

THS Haderslev

Solsikkevej 2, 6100 Haderslev
Tlf. 74 34 79 75

(Haderslev Kommune)

CSV Kommunikation

Skovvejen 1B, 6000 Kolding
Tlf. 79 79 29 99

(Kolding Kommune)

Hjælpemidler og Hverdagsteknologi

Svinget 14, 5700 Svendborg
Tlf. 62 23 39 75

(Svendborg Kommune)

CHK Sønderborg

Ellegårdvej 25, 6400 Sønderborg
Tlf. 88 72 47 60

(Sønderborg Kommune)

THS Tønder

Fabriksvej 12, 6270 Tønder
Tlf. 74 92 94 94

(Tønder Kommune)

CSV Kommunikation & Teknologi

Pedersholms Allé 50, 7100 Vejle
Tlf. 76 81 55 50

(Vejle Kommune)

Tale - Høre - Syn & Teknologi

Plantagevej 4, Bov, 6330 Padborg
Tlf. 73 76 60 00

(Aabenraa Kommune)

